

La blasfèmia ara i aquí

Dc, 6/04/2016 per Justícia i Pau

[Justícia i Pau](#)

Article de Joan Gómez i Segalà, membre de Justícia i Pau de Barcelona

- Dolors Miquel [va recitar](#) un poema titulat “Mare Nostra” a l’acte de lliurament dels Premis Ciutat de Barcelona.
- El poema no m’agrada gens. A Sebastià Alzamora sí. Però [coincideixo completament amb ell](#), que la meua opinió, i la seva, no tenen gaire importància. Ni la de ningú. Cap opinió no ha de tenir més importància que la mera constatació d’un gust.
- Reconec que no sé valorar el poema dintre de l’obra de l’autora, com tampoc en el context de la poesia contemporània ni en el conjunt de l’acte institucional.
- Tant [l’arquebisbe Omella](#), com un [grup de catòlics catalans](#), entre els quals el president i el director de Justícia i Pau, han protestat públicament per l’ofensa als seus sentiments religiosos, amb uns escrits constructius, molt raonables i que jo subscriuria si m’hagués sentit ofès. L’alcaldessa de Barcelona, a qui anava dirigida la carta oberta, ja els ha [respost](#).
- Tinc la impressió que al voltant del fenomen religiós, incloent-hi els sectors que es mobilitzen a favor de l’ateisme i del laïcisme, hi ha la pell molt fina, i que sempre s’és a punt per a esquinçar-se les vestidures. Aquesta constatació no significa que no hi hagi motius per sentir-se ofès. Evidentment, assenyalo amb el dit cap als qui [recorren als tribunals](#), més que no pas als qui comparteixen públicament el seu disgust. Com llegireu més endavant, hi ha hagut recentment altres blasfèmies formalment semblants que sí que m’han indignat, a mi, i que donen peu a aquest escrit.

Mare Nostra

- Els cristians patim, en relació al nostre desig d’evangelització, una paradoxa que si no sabem resoldre, com a mínim convé que no ens serveixi per culpar els altres. Volem que tota la humanitat conegui la tradició judeocristiana, i la seva immensa aportació cabdal en termes històrics sobre la filosofia, l’ètica, l’art, la literatura, la

política, etc. Alhora, volem que se'n reconegui el caràcter sagrat, com si la sacralitat fos intrínseca a la tradició i no pas el valor que cada persona li dóna per la fe. Hem de triar: una opció és entendre que Jesús és patrimoni de l'Església i no volem que ningú falti al respecte al nostre déu, a la nostra fe, al nostre dogma. La segona opció és que es reconegui el seu valor universal, en el temps i en l'espai i, en conseqüència, preferim que esdevingui referència central de tota la cultura, fins i tot en contra dels nostres sentiments, abans que no caigui en la irrellevància, la insignificança, en l'oblit. En una societat lliure, algú pot esgrimir alguna mena de dret a la propietat intel·lectual sobre el text bíblic?

L'única Església que il·lumina

- Aquest mes d'abril s'acabarà el festival [Barnsasants](#) de música d'autor. Malgrat que no va dirigit específicament a un públic anarquista, ni al gremi dels historiadors de la Guerra Civil, se'ls ha acudit anunciar-se amb l'eslògan "Les úniques esglésies que il·luminen són les que paguen el rebut de la llum".
- El reclam només funciona si es coneix el lema anticlerical proferit en temps de la II República. Sense aquell referent, el lector encara s'ha de quedar més esmaperdut de la poca-soltada. Si es coneix el lema "L'única església que il·lumina és la que crema", cal acceptar que a més d'anticlerical és un lema bel·ligerant.
- He trobat diverses justificacions del lema, des d'una referència a la [pobresa energètica](#) fins a un [sil·logisme coix](#) sobre la llum i la foscor. Al meu entendre, en canvi, l'actualització del lema històric amb l'al·lusió al rebut de la llum, només es pot interpretar com la pretensió de difamar, a veure si amb l'enrenou de l'exempció del pagament de l'IBI per part de determinades entitats, també podem fer creure que hi ha uns privilegiats que s'escapoleixen d'altres obligacions.
- Contra aquesta campanya publicitària, tot just he sabut trobar una [piulada d'un pastor](#) protestant, la qual cosa em fa dubtar entre la meva poca habilitat en documentar-me i l'escàs ressò del festival més enllà del seu públic més habitual.

Ofenses

- Si contraposo aquests dos exemples que fereixen alguna sensibilitat no és per indicar que jo tinc raó i els altres són uns primmirats. Més aviat, voldria focalitzar què ens ofèn, com a indicador d'allò més sagrat per a cadascú, sobre el qual no tolerem cap broma.
- Per a mi, la tergiversació de la pregària que Jesús "ens" ensenyà, utilitzant-ne la forma però buidant-la de contingut, no em sembla un atac a una fe, sinó el reconeixement de la seva centralitat en la nostra cultura fins i tot per aquells que se senten més allunyats de l'Església.
- En canvi, la utilització d'un lema bel·licós contra qualsevol col·lectiu, em sembla una ofensa per a les víctimes i un atac contra la convivència. Recuperar un crit amb el qual van morir milers de màrtirs i utilitzar-lo per vendre entrades de concerts em sembla insidiós. La meva fe que sacralitza la vida, la pau i la llibertat resulta plenament agredida.
- Si algú em vol retreure la pell fina que he al·ludit inicialment, li prego que es demani si també consideraria legítim bromejar sobre "El treball us farà lliures". O qualsevol altre lema que hagi servit per vexar fins a la mort un determinat

col·lectiu nacional, racial, de gènere o orientació sexual.

Conclusió

- A mi no m'ofèn que algú estrefaci la forma, la lletra o la imatge del meu Déu, perquè tot això és el més contingent. El que degrada és que s'atempti contra el nucli humanitzador i alliberador de Déu, el seu fons més immanent, com banalitzar la violència i l'assassinat, perquè aquesta desmemòria és la que permet que sorgeixi de nou l'odi que engendra nova violència.

- He posat dos exemples d'ofenses de paraula que m'han semblat comparables, contemporanis, sufragats amb diner públic i que al meu entendre és convenient relativitzar. Ara bé, les ofenses de debò, les que remouen l'ànima i no em deixen viure tranquil, i no ens han de deixar viure tranquils, són les ofenses amb els fets, contra qui busca asil, qui fuig de la guerra, qui és torturat, qui pateix explotació laboral, qui sofreix vexacions sexuals. En aquests terrenys, no existeix pell massa fina.